

**Baltske poti od liberalnega modela trgovine
do neo-merkantilizma v Evropski uniji**

Viljar Veebel

Gospodarski napredek Baltskih držav po ponovni vzpostavitvi neodvisnosti je bil tesno povezan z liberalno ideologijo in vrednotami njihovih gospodarstev: odprtost za investicije, preprost davčni sistem in nizka davčna obremenitev, liberalna trgovinska politika in fleksibilen trg dela. Za razliko od Baltskih dežel so se nekateri njihovi glavni partnerji v Evropski uniji (EU) osredotočili na vzpodbujanje svoje gospodarske rasti z neo-merkantilističnim pristopom širjenja izvoza, ki ga je podpirala ekonomska struktura teh dežel – izvoznic visoke tehnologije in investicijskega blaga. Posledično pa, med tem ko Baltske države pričakujejo, da v širšem kontekstu ostale države – članice EU z njimi delijo vizijo liberalnega tržnega gospodarstva, regionalni trgovski in sodelujoči partnerji njihovih motivov ne razumejo v celoti. Trenutno potekajoča raziskava razpravlja o tem, ali praktična implementacija in potrebe evropskega neo-merkantilizma zadoščajo gospodarskim in socialnim potrebam Baltskih držav. Poleg tega se študija še dodatno osredotoča na vprašanje ali bi Baltske države v praksi morale biti pripravljene za evropski neo-merkantilistični projekt v prihodnjih letih.

Ključne besede: Evropska unija, Baltske države, merkantilizem, protekcionizem, liberalna trgovina

Klasifikacija JEL: B2, F1, F5

Managing Global Transitions 13 (3): 213–229

**Dobičkonosnost kot dejavnik ki vzpodbuja prakso korporativnega
zelenega investiranja v Johannesburgu**

Fortune Ganda, Collins C. Ngwakwe in Cosmas M. Ambe

Aktualne študije kažejo nepripravljenost podjetij in pomanjkanje interesa za podporo pobudi zelenega investiranja. To delo se je poglobilo v povezavo med dobičkonosnostjo in praksami korporativnega zelenega investiranja v 100 južnoafriških CDP (Carbon Disclosure Companies – podjetja, ki merijo svoja okoljska tveganja) podjetij na JSE (Johannesburg Stock Exchange). Po izvedenih hi-kvadrat testih so rezultati pokazali, da dobičkonosnost vpliva na prakse zelenega investiranja v firmah s seznama JSE. Še več, ugotovljena je bila pozitivna neposredna korelacija med dobičkonosnostjo in praksami zelenega investiranja v firmah

z JSE seznama. Raziskava torej kaže, da lahko firma postane uspešnejša in njena dobičkonosnost višja, če med svoje dejavnosti vključi zeleno investiranje.

Gljučne besede: dobičkonosnost podjetij, prakse zelenega investiranja, podjetja s seznama JSE, projekt razkrivanja ogljika (Carbon Disclosure Project – CDP), Južna Afrika

Klasifikacija JEL: M14, Q01 Q53, Q54, Q56
Managing Global Transitions 13 (3): 231–252

Občutljivost turškega gospodarstva z vidika odvisnosti od nafte

Eren Yıldız in Merve Karacaer Ulusoy

V razvijajočem se gospodarstvu je energija ključni vložek. Turčija je dežela, odvisna od nafte in nestanovitnost cen te surovine lahko ima nepredvidljive posledice. Ta študija se je osredotočila na vpliv sprememb cen nafte na turško makroekonomijo. VAR model (Vector Autoregressive Model – vektorski avtoregresivni model) je bil izdelan z uporabo četrletnih podatkov iz obdobja med prvim četrtletjem leta 2003 do prvega četrtletja leta 2013. Spremenljivke, uporabljene v modelu so cena nafte brent, bruto investicije, obrestna mera, ameriški BDP in inflacija. Verjameva, da je analiza prikazala občutljivost turškega gospodarstva na nihanja cen nafte s pomembnimi rezultati na področju odnosa med ceno nafte in glavnimi makroekonomskimi kazalniki. Ta študija kaže tudi na neverjetno potrebo po trajnostnih energetske politikah, z namenom stabilizacije državnega gospodarstva.

Gljučne besede: šoki zaradi cen nafte, odvisnost od nafte, Turčija, makroekonomija, vektorski avtoregresivni model, bruto investicije, inflacija, obrestna mera

Klasifikacija JEL: O13, Q13, N75, P48, Q47
Managing Global Transitions 13 (3): 253–266

Korporacijska finančna struktura nefinančnih kotirajočih podjetij v Nigeriji

Wakeel Atanda Isola in Lateef Olawale Akanni

Odločitev o korporativnem financiranju podjetij ostaja sporno vprašanje tako v korporativnih, kot tudi v akademskih razpravah. Pričujoča študija želi raziskati dejavnike, odgovorne za finančne odločitve nigerijskih družb. Za potrebe raziskave je bilo 63 nefinančnih družb, kotirajočih na nigerijski borzi izbranih glede na razpoložljivost podatkov za obdobje od leta 2001 do leta 2010. Finančne družbe so bile izločene zaradi njihovih podobnih regulativnih okvirjev in z namenom, da bi se

olajšala primerjava rezultatov. Med tem ko se večina študij osredotoča na delež dolga kot ukrepa finančnega vzvoda, ta uporablja razmerje med skupnim dolgom in bilančno vsoto. Empirične ugotovitve statične panelne regresijske analize potrjujejo, da se nigerijske družbe nagibajo k notranjemu financiranju preko zadržanih dobičkov, kapitala in drugih kratkoročnih sredstev in so proti dolgoročnemu financiranju, v glavnem temelječem na zadolževanju in drugih dolgoročnih posojilih. Dejavniki ki lahko govori v prid te odločitve je slabo razvit trg z obveznicam v državi, kot tudi slabša dostopnost do dolgoročnih načinov financiranja iz obstoječih virov, ki jo še dodatno poslabšajo visoke obrestne mere in visoke zavarovalne vsote.

Ključne besede: korporativne finance, finančni vzvod, dobičkonosnost

Klasifikacija JEL: G32, L25

Managing Global Transitions 13 (3): 267–280

Vpliv staranja prebivalstva na raven izobrazbe in povprečno mesečno plačo: primer Slovenije

Žiga Čepar in Marjetka Troha

Staranje prebivalstva je aktualen problem, ki ne pomeni le spreminjanja demografskih struktur, temveč tudi vpliva na gospodarstvo. Na podlagi naše raziskave ne moremo zavriniti temeljne raziskovalne teze, da ima staranje prebivalstva statistično značilen vpliv na človeški kapital v Sloveniji. S pomočjo uporabe multivariatne regresijske analize na presečnih podatkih o slovenskih občinah, ne moremo zavriniti naše prve hipoteze, da staranje prebivalstva v Sloveniji vodi v nižjo ravne izobraženosti in naše druge hipoteze, da staranje prebivalstva vodi v nižje povprečne neto mesečne plače. Glavni prispevek te raziskave so torej ugotovitve in empirična potrditev glede specifičnega vpliva, ki ga ima staranje prebivalstva na človeški kapital in sicer na podlagi specifičnega primera presečnih podatkov za Slovenijo. Rezultati raziskave nakazujejo, da bi bilo potrebno sprejete ukrepe, ki bi ublažili neugodne vplive staranje prebivalstva na človeški kapital.

Ključne besede: raven izobrazbe, povprečna plača, staranje prebivalstva, človeški kapital, slovenske občine

Klasifikacija JEL: E24, R23

Managing Global Transitions 13 (3): 281–299